

Юлія Береза

слухач магістерської програми,
Тернопільський національний економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ У ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Трансформація та євроінтеграція аграрного бізнесу України посилили тенденцію появи різних організаційно-правових форм господарювання, серед яких важливе місце належить фермерським господарствам – найбільш типовим представникам малого бізнесу в аграрному секторі. Вони мають ряд особливостей у формуванні засобів, капіталу, в розподілі одержаних результатів, у системі управління та організації бухгалтерського обліку і контролю.

Традиційний підхід до організації обліку, який існує у великих підприємствах, тут є недоречним. В умовах фермерського господарства, на нашу думку, облік повинен бути максимально спрощений. Але, слід пам'ятати, що таке спрощення і скорочення – можливе лише до певної межі, яка забезпечує виконання його інформаційної і контрольної функції.

Отже, облік у фермерських господарствах повинен бути організований таким чином, щоб забезпечити: 1) точні дані про наявність і рух основних засобів, тварин, насіння, кормів, добрив, паливо-мастильних матеріалів, запасних частин, малоцінних та швидкозношуваних предметів тощо на будь-яку дату; 2) своєчасність проведення розрахунків з постачальниками та іншими організаціями за придбані товарно-матеріальні цінності або надані послуги (виконані роботи), а також по сплаті кредитів і податків; 3) чітке і правдиве відображення витрат виробництва відповідно до П(С)БО 16 „Витрати”, повне оприбуткування виробленої продукції, правильну її калькуляцію і оцінку у разі переробки та реалізації як основи для визначення балансового та оподаткованого прибутку; 4) контроль за дотриманням договірних зобов'язань щодо обсягів та строків реалізації сільськогосподарської продукції (продуктів переробки), її якості, реальність застосування реалізаційних цін, знижок і надбавок до них, повнотою оплати за реалізовану продукцію; 5) правильне визначення балансового прибутку та обґрунтований його розподіл; 6) складання та подання точної, повної, своєчасної звітності в передбачених обсягах і у встановленому порядку.

Для фермерських господарств, найбільш прийнятним і доцільним буде ведення обліку за методом разового списання, який ґрунтується на методі В.Леонтьєва „затрати-випуск”. На наш погляд, даний метод дасть можливість визначити фінансовий результат діяльності господарства за визначений період часу з урахуванням зміни залишків матеріальних запасів, незавершеного виробництва, готової продукції. Зокрема, інформацію про наявність та рух запасів виробництва пропонуємо систематизувати у „Відомість обліку запасів”.

Щоб уникнути оцінки виробленої продукції протягом року за плановою собівартістю вважаємо, що для фермера оптимальним варіантом протягом року буде оприбуткування готової продукції лише у кількісному виразі. Після завершення процесу збирання врожаю продукцію доцільно оцінити за фактичною вартістю.

У країнах з розвинутою ринковою економікою фінансовий результат визначають на основі порівняння чистих активів на початок і кінець звітного періоду. Оскільки в дійсності протягом періоду активи можуть використовуватися на власні потреби, то отриманий результат слід коригувати на суму цих витрат. Даний метод простий і зрозумілий, він не потребує складних розрахунків показників виручки від реалізації і визначення собівартості продукції. За цієї методології податковим органам не складно проконтролювати правильність розрахунку прибутку. Даний метод широко застосовується у фермерських господарствах Франції та Швеції. На нашу думку, його можна застосовувати і в Україні.

Список використаних джерел

1. Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності підприємств в умовах інституційних трансформацій : колект моногр. Р. Ф. Бруханський, П. Р. Пуцентейло, І. М. Белова [та ін.]. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2017. 388 с.